

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie P. K.
skazanego za czyny z art. 197 § 2 k.k. i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w trybie art. 531 § 1 k.p.k.
w dniu 16 lutego 2021 r.,
kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 25 czerwca 2020 r., sygn. akt II Ka (...)
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w P.
z dnia 3 marca 2020 r., sygn. akt II K (...)
na podstawie art. 531 § 1 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. i art. 429 § 1 k.p.k.

postanowił:

- 1. pozostawić kasację obrońcy skazanego bez rozpoznania;**
- 2. nie uwzględnić wniosku obrońcy skazanego o zasądzenie wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji na rzecz skazanego;**
- 3. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów postępowania kasacyjnego, którego wydatkami obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem wyrok Sądu Rejonowego w P. z dnia 3 marca 2020 r., sygn. akt II K (...) P. K. został skazany za popełnienie dwóch występków wyczerpujących dyspozycję odpowiednio: art. 197 § 2 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 197 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k.

w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz art. 245 k.k., za które wymierzono mu kary: 5 lat pozbawienia wolności oraz roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Następnie kary te połączono i wymierzono mu karę łączną 6 lat pozbawienia wolności. Ponadto wyrokiem tym orzeczono o środkach karnych oraz kosztach postępowania.

Apelację w tej sprawie wniósł obrońca P. K., który zaskarżył wskazany wyrok w całości na korzyść oskarżonego podnosząc zarzuty:

„1) obrazę przepisów postępowania, a art. 170 § 1 pkt 3 kpk poprzez oddalenie wniosku dowodowego oskarżonego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego lekarza ortopedy, który mógłby jednoznacznie wskazać czy P. K. mógł popełnić zarzucane mu czyny przy posiadanej niepełnosprawności ręki, gdy z akt sprawy wynika, iż nie może zginać trzech palców prawej ręki i świadczy o jego niepełnosprawności.

2) art. 4, 7, 410 i 424 § 1 KPK wyrażającą się w ustaleniu okoliczności faktycznych sprawy na podstawie niekompletnego materiału dowodowego, z wyeliminowaniem opinii biegłego ortopedy określającej możliwość popełnienia przestępstwa - brak umotywowania takiego stanowiska w uzasadnieniu,

3) błąd w ustaleniach faktycznych będących jego podstawą, mający wpływ na jego treść, a polegający na niesłusznej, jednostronnej i wybiórczej ocenie materiału dowodowego w sprawie i uznaniu winy oskarżonego na podstawie zmiennych i niekonsekwentnych zeznań pokrzywdzonej, do których oceny należało podejść z dużą ostrożnością, a które w swej treści nasuwają szereg wątpliwości co do ich wiarygodności i jednoczesnym odmówieniu waloru wiarygodności m.in. w sytuacji różnych zeznań np. raz miała na sobie bieliznę, a następnie jej nie miała jedynie podkoszulkę, raz całe zdarzenie opisane jest na łóżku, a następnie na krześle;

4) błąd w ustaleniach faktycznych będących jego podstawą, mający wpływ na jego treść, a polegający na niesłusznej, jednostronnej i wybiórczej ocenie materiału dowodowego w sprawie i uznaniu winy oskarżonego na podstawie zmiennych i niekonsekwentnych zeznań pokrzywdzonej, do których oceny należało podejść z dużą ostrożnością, a które w swej treści nasuwają szereg wątpliwości co do ich wiarygodności i jednoczesnym odmówieniu waloru wiarygodności m.in. wyjaśnieniom G. G., gdyż w

jednych zeznaniach wróciła od razu po zdarzeniu do ośrodka, a w następnych mówi że oskarżony jej groził;

5) rażącą niewspółmierność kar jednostkowych oraz kary łącznej poprzez orzeczenie kary 6 lat pozbawienia wolności, podczas gdy ze względu na okoliczności sprawy, postawę oskarżonego powinna być orzeczona kara w łagodniejszym rozmiarze.

6) poprzez niezasadne ustalenie na podstawie faktów i dowodów, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu z art. 197kk i art. 245 kk, na podstawie jedynie zeznań pokrzywdzonej, której wiarygodność jest wysoce wątpliwa”.

Oraz

„1.) obrazę przepisów prawa materialnego, a to przepisu art. 197 § 1 k.k. polegającego na przywołaniu go w kwalifikacji prawnej zarzuconej oskarżonemu, podczas gdy występki z art. 197 § 1 k.k. stanowi podstawowy typ przestępstwa opisanego w art. 197 § 2 k.k., bo pierwszy z nich dotyczy obcowania płciowego, a drugi innej niż obcowanie płciowe czynności seksualnej, a pola ich penalizacji są rozłączne, co wyklucza użycie ich kumulatywnie,

2.) obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 64 § 1 k.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie wyrażające się w przyjęciu, że oskarżony zarzuconego mu czynu z pkt I wyroku dopuścił się w warunkach z art. 64 § 1 k.k., podczas gdy prawidłowa analiza prowadzi do wniosku, że kryterium podobieństwa przestępstw w postaci zastosowania przemocy lub groźby jej użycia stanowi odwołanie do okoliczności faktycznych towarzyszących konkretnym zdarzeniom przestępnym, a nie do ustawowych znamion typów przestępstw, a tym samym nie sposób uznać aby P. K. czynu tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa,

3.) art. 64 § 1 KK poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i zakwalifikowanie czynu oskarżonego popełnionego w warunkach recydywy, chociaż w świetle ustaleń sądu co do uprzedniej karalności oskarżonego nie zachodzą przesłanki określone w tym przepisie;

4.) nieprawidłowe wyliczenie należnego obrońcy z urzędu oskarżonego wynagrodzenia tytułem pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w toku postępowania

przygotowawczego oraz przed sądem I instancji, w tym za udział w posiedzeniu sądu dotyczącym przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania oraz rozpoznania zażalenia na zastosowanie lub przedłużenie tego środka zapobiegawczego”.

Podnosząc te zarzuty obrońca wniósł o uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie zmianę wyroku i wymierzenie kary łagodniejszej, uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie, sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Wyrokiem z dnia 25 czerwca 2020 r. sygn. II Ka (...) Sąd Okręgowy w P. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Od wyroku tego kasację wniósł obrońca skazanego. Zaskarżając w całości wyrok sądu odwoławczego, obrońca skazanego podniósł zarzuty: *„mogące mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, rażące naruszenie przepisów postępowania, a to:*

- 1) art. 170 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku dowodowego obrońcy skazanego P. K. o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego ortopedy poprzez nieuzasadnione przyjęcie, że nie jest to konieczne, bo sąd z urzędu stwierdził iż skazany ma sprawne palce, a opinia jako dowód jest kluczowa i potwierdziłaby, że nie doszło do popełnienia czynu zabronionego, w wyniku czego doszło do rażącego naruszenia prawa, która miała istotny wpływ na treść orzeczenia,*
- 2) art. 170 § 1 pkt 3 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku dowodowego oskarżonego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego lekarza ortopedy, który mógłby jednoznacznie wskazać czy P. K. mógł popełnić zarzucane mu czyny przy posiadanej niepełnosprawności ręki, gdy z akt sprawy wynika, iż nie może zginać trzech palców prawej ręki i świadczy o jego niepełnosprawności.*
- 3) art. 4, 7, 410 i 424 § 1 KPK wyrażającą się w ustaleniu okoliczności faktycznych sprawy na podstawie niekompletnego materiału dowodowego, z wyeliminowaniem opinii biegłego ortopedy określającej możliwość popełnienia przestępstwa - który jako posiadający wiedzę specjalną rozwiąłby wszelkie wątpliwości czy P. K. popełnił czyn zabroniony opisany w akcie oskarżenia,*

4) *błąd w ustaleniach faktycznych będących jego podstawą, mający wpływ na jego treść, a polegający na niesłusznej, jednostronnej i wybiórczej ocenie materiału dowodowego w sprawie i uznaniu winy oskarżonego na podstawie zmiennych i niekonsekwentnych zeznań pokrzywdzonej, do których oceny należało podejść z dużą ostrożnością, a które w swej treści nasuwają szereg wątpliwości co do ich wiarygodności i jednocześnie odmówieniu waloru wiarygodności m.in. w sytuacji różnych zeznań np. raz miała na sobie bieliznę, a następnie jej nie miała jedynie podkoszulkę, raz całe zdarzenie opisane jest na łóżku, a następnie na krześle;*

5) *zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego dla obrońcy z urzędu według norm przepisanych”.*

Podnosząc te zarzuty obrońca skazanego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do Sądu Okręgowego w P. do ponownego rozpoznania

W odpowiedzi na kasację obrońcy skazanego prokurator Prokuratury Rejonowej w P. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z przepisem art. 519 k.p.k. kasacja może być wniesiona od wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie. Rażącym naruszeniem prawa, o którym mowa w art. 523 § 1 k.p.k., musi zatem być dotknięte orzeczenie tego sądu, a nie sądu I instancji. Skoro tak, to zarzuty kasacyjne, jeżeli mają być skuteczne, nie mogą sprowadzać się do powtórzenia zarzutów stawianych w apelacji, lecz muszą wskazywać bądź to na pominięcie któregoś z nich przez sąd odwoławczy w toku kontroli instancyjnej bądź też na wadliwe ich rozpoznanie w toku tej kontroli. Muszą w sposób precyzyjny wskazywać, na czym miałyby polegać rażące błędy w przebiegu tej kontroli. Postępowanie kasacyjne nie jest bowiem postępowaniem, które ponawiać ma kontrolę odwoławczą.

W przedmiotowej sprawie kasacja złożona przez obrońcę skazanego jest wierną kopią środka odwoławczego wniesionego uprzednio i rozpoznanego przez sąd odwoławczy. Warto zwrócić uwagę, że wniesiona obecnie kasacja także w części uzasadniającej potencjalną wadliwość orzeczenia sądu odwoławczego, w żaden sposób nie różni się od

treści złożonej apelacji, gdy pominąć rzecz jasna jednozdaniowy jej wstęp i zakończenie. O ile powielenie w kasacji argumentacji przedstawionej wcześniej w zwykłym środku odwoławczym może być w niektórych sytuacjach skuteczne, o tyle dotyczy to jedynie tych sytuacji, w których sąd odwoławczy zgodnie z wymogiem art. 433 § 2 k.p.k. nie rozpoznał należycie wszystkich zarzutów apelacyjnych i nie odniósł się do nich w uzasadnieniu swojego orzeczenia zgodnie z dyspozycją art. 457 § 3 k.p.k. Jednak o takich uchybieniach obrońca skazanego nie wspomina.

Podniesiony w kasacji zarzut rażącego naruszenia art. 4, 7, 410 i 424 § 1 k.p.k. jest całkowicie niezgodny z wymogami określonymi w treści art. 519 k.p.k. Postępowanie dowodowe w tej sprawie przeprowadzał wyłącznie sąd I instancji, Podobnie, rzecz się ma, gdy chodzi o zarzuty wskazujące na wadliwość decyzji sądu I instancji o oddaleniu wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego lekarza ortopedy.

Podstawą kasacji nie może być także zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, w sytuacji, gdy, jak w tym postępowaniu sąd odwoławczy nie analizował dowodów i nie czynił własnych ustaleń faktycznych. Przyjęta zatem przez obrońcę formuła wniesionej skargi nadzwyczajnej stanowczo wskazuje, że jej autor zmierza wyłącznie do poddania zaskarżonego orzeczenia zwykłej kontroli instancyjnej, w szczególności domaga się ponownej weryfikacji prawidłowości dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych, co jest zabiegiem niedopuszczalnym na gruncie obowiązujących norm prawnych.

W tym stanie rzeczy stwierdzić trzeba, że przedmiotowa kasacja nie spełnia warunku przewidzianego w art. 523 § 1 k.p.k., czego konsekwencją było pozostawienie jej bez rozpoznania.

Nie mógł zostać uwzględniony wniosek obrońcy skazanego o zasądzenie wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji. Sąd Najwyższy zwracał już uwagę, że sporządzenie i wniesienie niedopuszczalnego nadzwyczajnego środka zaskarżenia przez obrońcę z urzędu, nie daje podstawy do przyznania wynagrodzenia za taką czynność (por. np. postanowienie SN z dnia 27 sierpnia 2008 r., IV KK 271/08). Nie ma zatem żadnych powodów, dla których Skarb Państwa akurat w tej sprawie miałby ponosić finansowe skutki działania obrońcy sprzecznego z zasadami profesjonalizmu.

Tak przecież ocenić trzeba sytuację, w której reprezentujący skazanego obrońca sporządza i wnosi kasację niedopuszczalną, a tak jest w tej sprawie.

Z tych wszystkich powodów Sąd Najwyższy wniosek obrońcy z urzędu oddalił, a mając na uwadze sytuację majątkową skazanego zwolnił go od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.